

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง
People Participation roles in Koh Payam Subdistrict administrative Organization’s
administration Ranong Province

อรรถพล เสือแท้

ดร.พรรณนิตย์ นิตโรจน์ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

panilai.ni@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง 2) เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง จำนวน 248 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปด้วยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยามอำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเป็นไปตามลำดับ คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนา (3.44) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (3.42) ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ (3.35) ด้านการติดตามประเมินผล (3.34) 2. แนวทางการพัฒนาบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ควรมุ่งเน้นการพัฒนาในประเด็นต่อไปนี้ 1) ด้านการติดตามประเมินผล 2) ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ 3) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 4) ด้านการจัดทำแผนพัฒนา

คำสำคัญ บทบาทของประชาชน,การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

Abstract

This research has the purpose is to 1) to education level of People Participation roles in Koh Payam Subdistrict administrative Organization’s administration Ranong Province. 2) To

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

present the development of People Participation roles in Koh Payam Subdistrict administrative Organization’s administration Ranong Province. By the questionnaire was used to collect data from a sample comprised of voters who are resident in Subdistrict Koh Payam Muang Ranong of 248 persons. Data were analyzed using statistical computer program used to analyze the data are percentage, average, standard deviation. Hypothesis testing using statistical F-Test. The specified was statistically significant at 0.05 level.

The results revealed that 1) The level of People Participation roles in Koh Payam Subdistrict administrative Organization’s administration Ranong Province Overall at a moderate level is 3.39 When specifically considered in the order are The development plan is 3.44, the information perception is 3.42, the engaging action is 3.35 the monitoring and evaluation is 3.34. 2) The development of People Participation roles in Koh Payam Subdistrict administrative Organization’s administration Ranong Province. Development should focus on the following issues: 1) the evaluation, 2) participation in the implementation, 3) the information perception, 4) the development plan.

Keywords People Participation roles, Participation in the administration.

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นองค์กรที่ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการปกครองและมีส่วนร่วมในการบริหารชุมชนของตนเอง เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้การจัดการบริการสาธารณะตรงกับปัญหาและตามความต้องการของประชาชน อันจะส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ด้วยความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 16 (16) จึงได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ.2546 มาตรา 69/1 ได้กำหนดให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

บริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผล การปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งกฎหมาย ทั้งสองฉบับนี้ชี้ให้เห็นถึงนโยบายที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อันจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ เกิดความรักและหวงแหน ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากการทบทวนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาในอดีต ให้ความสำคัญกับสิทธิและหน้าที่ รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับต่ำ ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ (โกวิทย์ พวงงาม. 2549) กล่าวคือ หากประชาชนในตำบลไม่สนใจต่อกิจกรรมขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การไม่เข้าร่วมสังเกตการณ์ประชุมสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล ไม่ร่วมเสนอปัญหาในการกำหนดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขาดซึ่งการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล จะทำให้แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไว้ไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของชุมชน

จากการทบทวนดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า บทบาทของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ผู้ศึกษาซึ่งเป็นผู้อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะยามอำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง จากการติดตาม สังเกต สัมภาษณ์ ร่วมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า บทบาทของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้ จากการที่ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากปัญหาอุปสรรคต่างๆ เช่น การเดินทาง ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการกำหนดนโยบาย เป็นต้น ซึ่งประเด็นดังกล่าว จึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงประเด็นบทบาทของประชาชนในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะพะยามอำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ว่าอยู่ในสภาพอย่างไร ระดับใด และเพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของประชาชนในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะพะยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงแก้ไข กำหนดแนวทางให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง
2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง จำนวน 664 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2559 จากสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะภาพสมรส อาชีพหลัก สถานภาพทางเศรษฐกิจ และการดำรงตำแหน่งในชุมชน

2.2 ตัวแปรตาม คือ บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนา 3) ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ และ 4) ด้านการติดตามประเมินผล

3. ขอบเขตด้านเวลา

การดำเนินการศึกษานี้ใช้เวลาดำเนินการทั้งสิ้น 3 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2559

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง จำนวน 248 ราย โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างพิจารณาตามความสะดวก (Convenience Sampling) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มาติดต่อสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ส่วนใหญ่ เป็นชาย 161 คน คิดเป็นร้อยละ 64.9 และเป็นหญิง 87 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 มีช่วงอายุ 36 – 50 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 62.9 รองลงมา มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป จำนวน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

63 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 และกลุ่มที่น้อยที่สุด คือ มีอายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 136 คิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงมามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 มีการศึกษาระดับ อนุปริญญา จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 และกลุ่มที่น้อยที่สุดคือการศึกษาระดับ ปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 มีสถานภาพสมรส จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมามีสถานภาพโสด 58 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 และกลุ่มที่น้อยที่สุด คือ มีสถานภาพหย่า/หม้าย จำนวน 12 คิดเป็นร้อยละ 4.8 มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมาคือค้าขาย จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 มีอาชีพหลักรับจ้าง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 และกลุ่มที่น้อยที่สุด คือ ข้าราชการ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ส่วนใหญ่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ 10,001 – 20,000 บาท / เดือน จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมาคือ 20,001 – 30,000 บาท / เดือน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ 30,001 บาทขึ้นไป / เดือนจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 น้อยที่สุดคือต่ำกว่า 10,000 บาท / เดือน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 สำหรับการดำรงตำแหน่งในชุมชน ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่ง จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 95.2 มีตำแหน่ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8

2. ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ปรากฏผล ดังนี้

ลำดับที่	บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	3.42	0.87	ปานกลาง
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนา	3.44	0.84	ปานกลาง
3	ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ	3.35	0.87	ปานกลาง
4	ด้านการติดตามประเมินผล	3.34	0.86	ปานกลาง
รวม		3.39	0.86	ปานกลาง

ระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยามอำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เป็นไปตามลำดับ คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนา (3.44) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (3.42) ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ (3.35) ด้านการติดตามประเมินผล (3.34)

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

3. แนวทางในการพัฒนาบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงาย อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ควรมุ่งเน้นการพัฒนาในด้านการติดตาม ประเมินผล เนื่องจากผลการศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรให้ความสำคัญใน ประเด็นต่อไปนี

- 1) ให้คำแนะนำ ทิศม การดำเนินกิจกรรมให้ผู้บริหารทราบ
- 2) ติดตามตรวจสอบการ ปฏิบัติงานและพฤติกรรมของพนักงานส่วนตำบล/เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) ติดตาม ตรวจสอบการจัดการบริการสาธารณะ หรือ กิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 4) ติดตามผลการ ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 5) ติดตามตรวจสอบการบริหารการคลังของ องค์การบริหารส่วนตำบล
- 6) ติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วน ตำบลเกาะพะงาย อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในภาพรวมพบว่า ระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง (3.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นการติดตามรับฟัง หรือ อ่าน รายงานผลการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงาย ในรอบปีที่ผ่านมา มีค่าน้อยที่สุด (3.38) ที่ เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากขาดการประชาสัมพันธ์ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนยังมีข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสารซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสาลีณี อ่อนวงษ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น ในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ในภาพรวมพบว่า ระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง (3.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นประชุมในการตัดสินใจให้ความ เห็นชอบจัดลำดับโครงการ/กิจกรรม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบล มีค่าน้อยที่สุด (3.37) ที่เป็นเช่นนี้อาจ เนื่องมาจากขาด การประชาสัมพันธ์ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนยังมีข้อจำกัด ในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนิโรธ โลหะชีพ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลแม่ สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ในภาพรวมพบว่า ระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมใน การบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง (3.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นการมีส่วนร่วมดำเนินการ เกี่ยวกับกรรมการฝ่ายต่างๆ ในกิจกรรมของ อบต. มีค่าน้อยที่สุด (3.32) อาจจะเป็นด้วยประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงาย ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ เกษตรกร และค้าขาย ทำให้ไม่ค่อยมีโอกาส

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

เรื่องเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของขุนนาย หัสบุตร (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านการติดตามประเมินผล ในภาพรวมพบว่า ระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง (3.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานและพฤติกรรมของพนักงานส่วนตำบล/เจ้าหน้าที่ของ อบต. มีค่าน้อยที่สุด (3.30) อาจเป็นเพราะเหตุที่ประชาชน ไม่ค่อยเข้าใจในกระบวนการติดตาม ประเมินผล และ เจื่อนไขห้วงเวลาจำกัด ทำให้ไม่ได้เข้ามา มีบทบาทการปฏิบัติในด้านนี้ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิลัยวัลย์ ศิริภักดิ์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลศรีวิไล อำเภอสรีวิไล จังหวัดหนองคาย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1.1 การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงาย ควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาท้องถิ่น เพื่อการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน ในด้านกระบวนการบริหาร กระบวนการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกันในชุมชนของทุกคน โดยการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดในการบริหารงาน ดังนี้

(1) ศึกษา ค้นหา ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชน ตลอดจน ศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากร ผู้บริหาร และการสร้างผู้นำชุมชนขึ้นมาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงาย ต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับ การเรียนรู้ร่วมกัน การแสวงหาความร่วมมือ และภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน ทั้งภายในชุมชน และ ภายนอกชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเชื่อมโยงให้เกิดประสิทธิผล ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างเต็มศักยภาพ

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีแนวทางการสนับสนุน การติดตามการดำเนินงาน และ การประเมินผลการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงาย ให้ชัดเจน อย่างต่อเนื่อง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3. ควรดำเนินการในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ด้านการบริการข้อมูล ข่าวสาร ให้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงาย เพื่อประชาชนจักได้มีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลอยู่เสมอ กระตุ้นให้เกิดความตระหนักในการมีส่วนร่วมของประชาชน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินกิจกรรม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ อย่างเป็นรูปธรรม

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

1.4 ควรได้มีแนวทาง หรือ นโยบายการดำเนินงานกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมกระบวนการดำเนินการ เพื่อให้เกิดการประสานงาน การส่งเสริม สนับสนุน ให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ควรมีการรายงานผลการดำเนินงาน และการติดตาม การดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดแรงกระตุ้น กำลังใจ การสื่อสารที่ดีกับประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจ การร่วมมือ การทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงประเด็น ความสำเร็จของการดำเนินงานด้านการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม ว่ามีปัจจัยใดบ้าง ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ความสำเร็จอยู่ในระดับใด

2.2 ควรได้มีการศึกษา ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยามว่า มีประเด็นใดบ้าง ในด้านปัญหา อุปสรรค และแนวทางการดำเนินงานการบริหารงาน ที่มีประสิทธิภาพควรเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

จิรศักดิ์ สีใจเจริญ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ร.ม.เชียงใหม่; มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ,2543.

ณิสรา บุญเฉลิม. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขูนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาอิสระ ร.ม.เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546

ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. 2540. หลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธงชัย สันติวงษ์. 2539. องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

เต็มศักดิ์ สุวรรณประเทศ. 2521. สังคมวิทยาเบื้องต้น. พิษณุโลก: ภาควิชาสังคมวิทยา วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม.

เรวัต ชาติศรีวิศิษฐ์. 2539. พัฒนาระบบงานสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพมหานคร: ดีไลท์.

วีระ โอสถานนท์. อ้างถึงใน สมเกียรติ ฉายไชน์ และคณะ. 2546. การมีส่วนร่วมของสมาชิก ต่อผลสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร. สำนักจัดตั้งและส่งเสริม สหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์. (เอกสารอัดสำเนา).

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ. 2522. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ชัยศิริการพิมพ์.

สุชา จันทร์เอม. 2524. สุชา จันทร์เอม และ สุรางค์ จันทร์เอม. 2520. จิตวิทยาสังคม.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แพร่พิทยา.

สุพัตรา สุภาพ. 2522. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2526. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 8,41. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์.

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

สมยศ นาวิการ. 2538. การบริหารเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า.
นิรุช ประสิทธิ์เมตต์. 2545. การมีส่วนร่วมของครูในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้า ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญการศึกษา จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนาสังคม) กรุงเทพมหานคร:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปภาณี ฐิติวัฒนา. 2523. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. 2543. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ไพรัตน์ เดชะรินทร์. 2527. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน ในทิว
ทอง หงษ์วิวัฒน์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา: กรุงเทพมหานคร ศูนย์ศึกษานโยบาย
สาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันนวัตกรรมวชิรจันทร์.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. 2546. การแสดงปาฐกถาพิเศษ "ป่วย อังภากรณ์" ครั้งที่ 8 เรื่องการบริหารสังคม:
ศาสตร์แห่งศตวรรษเพื่อสังคมไทยและสังคมโลก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พทยา สายหู. 2529. พทยา สายหู. 2538. กลไกของสังคม. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พฤษ หงษ์วิริยะวงศ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษา
เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ร.ม.
ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549

อรนุช ป้อมเป็น. บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลหัวดวง
อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์. การศึกษาอิสระ ร.ป.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์,
2550.

อนุวัฒน์ พันธุ์เวช. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ กิ่ง
อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว. การศึกษาอิสระ ร.ป.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550

อรุณ ภมร. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล:
ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด. การศึกษาอิสระ
ร.ป.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547

Levinson, M. (1964). Webster’s new illustrated dictionary. Washington, D.C. : Books.

Marvin, E. Shaw and Phillip R. Costanzo. Theory of Social Psychology . Mc Graw Hill: 1982.